

Pakan Plastkar Co. شرکت پاکان پلاستکار

تجزیه و تحلیل داده های آماری از شرایط قیمتی مواد اولیه و تورم در سال ۱۴۰۳
تهیه کننده مدیر بازرگانی شرکت پاکان پلاستکار
پیمان سوری

تجزیه و تحلیل داده های آماری

تحلیل

پتروشیمی

وضعیت کلی بازار جهانی

پنج مخاطره اقتصاد ۲۰۲۴
برنامه ریزی از همه کنشگران عرصه اقتصاد سلب شده است
اختلال در دریای سرخ ، تورم جهانی را افزایش می دهد
سیاست های آسیب زننده به تولید

اتیلن
پروپیلن
پلی اتیلن سبک

دلار
طلا
نفت

بررسی وضعیت بازار جهانی

- **بازار سهام جهان در هفته اخیر:** بازارهای جهانی سهام تعادل نسبی را در عملکرد خود در هفته اخیر شاهد بودند. بطوریکه بازارهای سهام آمریکا بر اثر پیشتازی شرکتهای حوزه تکنولوژی در هفته گذشته روند افزایشی داشتند که شاخص S&P ۵۰۰ موفق به ثبت رکورد تاریخی جدیدی شد، S&P ۵۰۰ با افزایش ۱.۲ درصدی، شاخص داو جونز با رشد ۰.۷ درصدی، نزدک با رشد ۲.۳ درصدی و شاخص Nasdaq ۱۰۰، رشد ۲.۸ درصدی را دارا بودند. در حالیکه شاخص هانگ سینگ در بورس هنگ‌کنگ با افت ۵.۷ درصدی، بیشترین بازدهی منفی را در هفته گذشته تحت تاثیر نگرانی درباره چشم انداز اقتصادی چین شاهد بود. از طرفی، نرخ اوراق ۱۰ ساله آمریکا نیز تا سطح ۴.۱۳ افزایش یافت.
- **رکورد تورم سالانه ژاپن:** شاخص قیمت مصرف کننده ژاپن در دسامبر شاهد ادامه روند نزولی خود بود. بطوریکه شاخص تورم سالانه از ۲.۵ درصد در نوامبر به ۲.۳ درصد در دسامبر کاهش یافت و بدون احتساب مواد غذایی و انرژی، شاخص تورم پایه دسامبر در سطح ۳.۷ درصد قرار گرفت. براساس انتظار تحلیل‌گران، بانک مرکزی ژاپن در آوریل، اقدام به افزایش نرخ بهره خواهد نمود و به عنوان آخرین نهاد مالی جهانی از نرخ بهره منفی فاصله می‌گیرد.
- **عملکرد اقتصاد چین در ۲۰۲۳:** چین با رشد اقتصادی ۵.۲ درصدی، سال ۲۰۲۳ را به پایان برد. در حالیکه داده‌های اقتصادی ضعیف‌تر از عملکرد حداقل ۶ درصدی مورد انتظار تحلیل‌گران بود و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی چین با ۸ درصد کاهش سالانه در ۲۰۲۳ به ۱۵۷.۱ میلیارد دلار رسید که نشان می‌دهد سرمایه‌گذاران خارجی پس از بحران کرونا، به طور کامل به سرمایه‌گذاری در چین بازنگشته‌اند. سرمایه‌گذاری در بخش تولید و خدمات نیز به ترتیب با کاهش ۱.۸ و ۱۳.۴ درصدی همراه بود.
- **کسری بودجه آمریکا:** کسری بودجه آمریکا در ماه دسامبر به بالاترین سطح از ماه سپتامبر تاکنون، با افزایش به حدود ۱۲۹ میلیارد دلار رسید که شاهد رشد قابل ملاحظه‌ای نسبت به مدت مشابه سال گذشته با رقم کسری بودجه حدود ۸۵ میلیارد دلاری بود. علت اصلی آن افزایش ۳ درصدی هزینه‌ها به رکورد ۵۵۹ میلیارد دلاری در ماه دسامبر و افزایش پرداختی‌های معوق مالیاتی ناشی از بیماری کرونا است. از سوی دیگر دریافتی‌ها در ماه دسامبر با کاهش ۶ درصدی به ۴۲۹ میلیارد دلار رسید و برای سه ماهه ابتدایی سال ۲۰۲۴ که از اول اکتبر آغاز گردید، کسری بودجه آمریکا با رشد ۲۱ درصدی نسبت به مدت مشابه سال گذشته به ۵۱۰ میلیارد دلار رسید.
- **بزرگترین صادرکننده LNG جهان در ۲۰۲۳:** آمریکا با پیشروی کردن از استرالیا و قطر برای اولین بار به بزرگترین صادرکننده گاز طبیعی مایع تبدیل شد. فعال شدن ترمینال‌های صادراتی فری پورت در تگزاس، آمریکا را قادر نمود تا با صادرات ۹۰ میلیون تن LNG در سال ۲۰۲۳، به بزرگترین صادرکننده این محصول تبدیل شود. در سال ۲۰۲۴ نیز احتمالاً دو پروژه LNG جدید در لوئیزیانا و تگزاس با ظرفیت ۳۸ میلیون تن در سال در مدار قرار خواهد گرفت که باعث افزایش سطح صادرات آمریکا می‌شود.
- **خالص جریان‌های سرمایه بین المللی خزانه داری آمریکا:** خالص خریدهای خارجی اوراق بهادار بلندمدت، اوراق بهادار کوتاه مدت، جریان‌های بانکی و خالص ورودی TIC در ماه نوامبر ۲۰۲۳ به حدود ۲۶۰.۲ میلیارد دلار رسید که بالاترین جریان ورودی ثبت شده از ماه آگوست ۲۰۲۲ بود. خالص ورودی جریان‌های بخش خصوصی خارجی به ۲۴۲ میلیارد دلار افزایش یافت و خالص جریان‌های خروجی آمریکا به ۱۸.۳ میلیارد دلار افزایش یافت. سرمایه‌گذاران خارجی دارایی‌های خود را در اوراق بهادار بلند مدت آمریکا در ماه نوامبر به ۱۴۹.۴ میلیارد دلار افزایش دادند همچنین سرمایه‌گذاران داخلی آمریکا دارایی‌های خود را در اوراق بهادار خارجی بلند مدت به ۲۳.۳ میلیارد دلار افزایش دادند.

تحلیل تکنیکال دلار آزاد

روند دلار (نیمایی و حواله) از ابتدای سال تا ۱ بهمن ۱۴۰۲ (۴۱ هفته)

تاریخ	قیمت دلار نیمایی مبنای قیمت گذاری NPC
۱۴۰۲/۱۱/۰۱	ریال ۳۹۵,۲۵۲
۱۴۰۲/۱۰/۲۴	ریال ۳۹۵,۲۸۴
۱۴۰۲/۱۰/۱۷	ریال ۳۹۲,۶۳۸
۱۴۰۲/۱۰/۱۰	ریال ۳۹۰,۳۶۱
۱۴۰۲/۱۰/۰۳	ریال ۳۹۰,۳۲۶
۱۴۰۲/۰۹/۱۹	ریال ۳۸۴,۷۸۵
۱۴۰۲/۰۹/۱۲	ریال ۳۸۱,۳۵۱
۱۴۰۲/۰۹/۰۵	ریال ۳۷۹,۳۰۰
۱۴۰۲/۰۸/۲۸	ریال ۳۷۷,۴۳۶
۱۴۰۲/۰۸/۲۱	ریال ۳۷۶,۱۸۳
۱۴۰۲/۰۸/۱۴	ریال ۳۷۵,۴۲۵
۱۴۰۲/۰۸/۰۷	ریال ۳۷۵,۰۰۴
۱۴۰۲/۰۷/۳۰	ریال ۳۷۴,۷۴۶
۱۴۰۲/۰۷/۲۳	ریال ۳۷۴,۶۲۳
۱۴۰۲/۰۷/۱۶	ریال ۳۷۴,۶۳۴
۱۴۰۲/۰۷/۰۹	ریال ۳۷۴,۴۷۱
۱۴۰۲/۰۶/۲۶	ریال ۳۷۵,۳۰۸
۱۴۰۲/۰۶/۱۹	ریال ۳۷۵,۳۱۵
۱۴۰۲/۰۶/۱۳	ریال ۳۷۵,۳۵۴
۱۴۰۲/۰۶/۰۶	ریال ۲۸۵,۰۰۰
۱۴۰۲/۰۵/۲۹	ریال ۲۸۵,۰۰۰
۱۴۰۲/۰۵/۲۲	ریال ۲۸۵,۰۰۰
۱۴۰۲/۰۵/۱۵	ریال ۲۸۵,۰۰۰
۱۴۰۲/۰۵/۰۸	ریال ۲۸۵,۰۰۰
۱۴۰۲/۰۵/۰۱	ریال ۲۸۵,۰۰۰
۱۴۰۲/۰۴/۲۵	ریال ۲۸۵,۰۰۰
۱۴۰۲/۰۴/۱۸	ریال ۲۸۵,۰۰۰
۱۴۰۲/۰۴/۱۱	ریال ۲۸۵,۰۰۰
۱۴۰۲/۰۳/۲۸	ریال ۲۸۵,۰۰۰
۱۴۰۲/۰۳/۲۱	ریال ۲۸۵,۰۰۰
۱۴۰۲/۰۳/۱۴	ریال ۲۸۵,۰۰۰
۱۴۰۲/۰۳/۰۷	ریال ۲۸۵,۰۰۰
۱۴۰۲/۰۲/۲۴	ریال ۲۸۵,۰۰۰
۱۴۰۲/۰۲/۱۷	ریال ۲۸۵,۰۰۰
۱۴۰۲/۰۲/۱۰	ریال ۲۸۵,۰۰۰
۱۴۰۲/۰۱/۲۷	ریال ۲۸۵,۰۰۰
۱۴۰۲/۰۱/۲۰	ریال ۲۸۵,۰۰۰
۱۴۰۲/۰۱/۱۳	ریال ۲۸۵,۰۰۰
۱۴۰۲/۰۱/۰۶	ریال ۳۶۴,۶۳۷

نکات تحلیل

قیمت فعلی	۵۳,۹۰۰ تومان
مقاومت اول	۵۴,۵۰۰ تومان
مقاومت دوم	۵۵,۸۰۰ تومان
حمایت اول	۵۳,۵۰۰ تومان
حمایت دوم	۵۲,۵۰۰ تومان

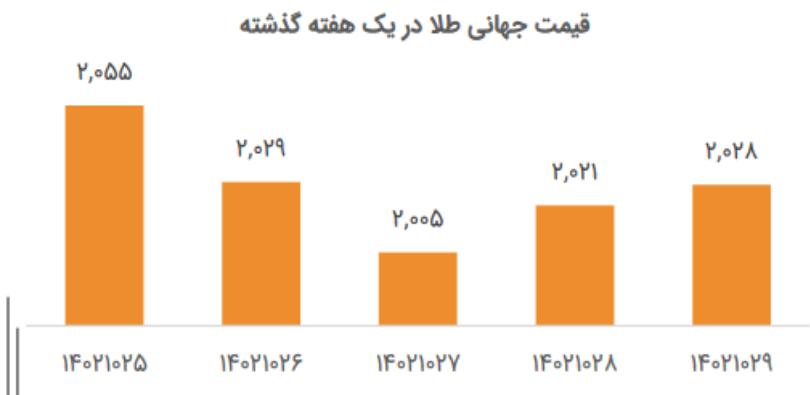
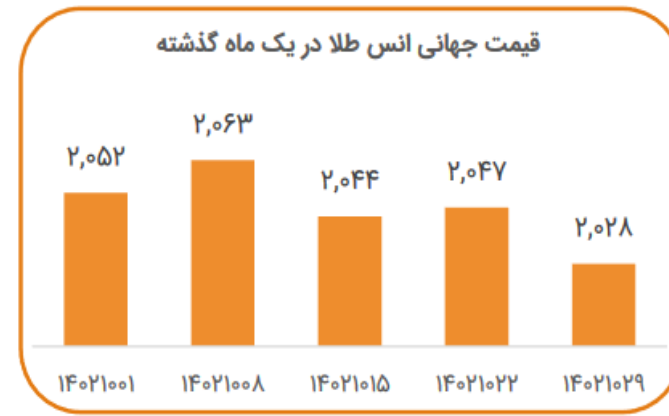

- نمودار فوق، دلار آزاد در تایم فریم روزانه است؛ در هفته گذشته، قیمت دلار رشدی تا بالای محدوده مقاومتی ۵۳,۵۰۰ تومان داشت و در حال تثبیت بالای این محدوده است. در صورت از دست دادن این محدوده، امکان افت قیمت تا ۵۲,۵۰۰ تومان وجود دارد؛ سایر حمایت‌ها و مقاومت‌ها روی نمودار مشخص شده‌اند.

تحلیل بازار جهانی انس طلا جهانی

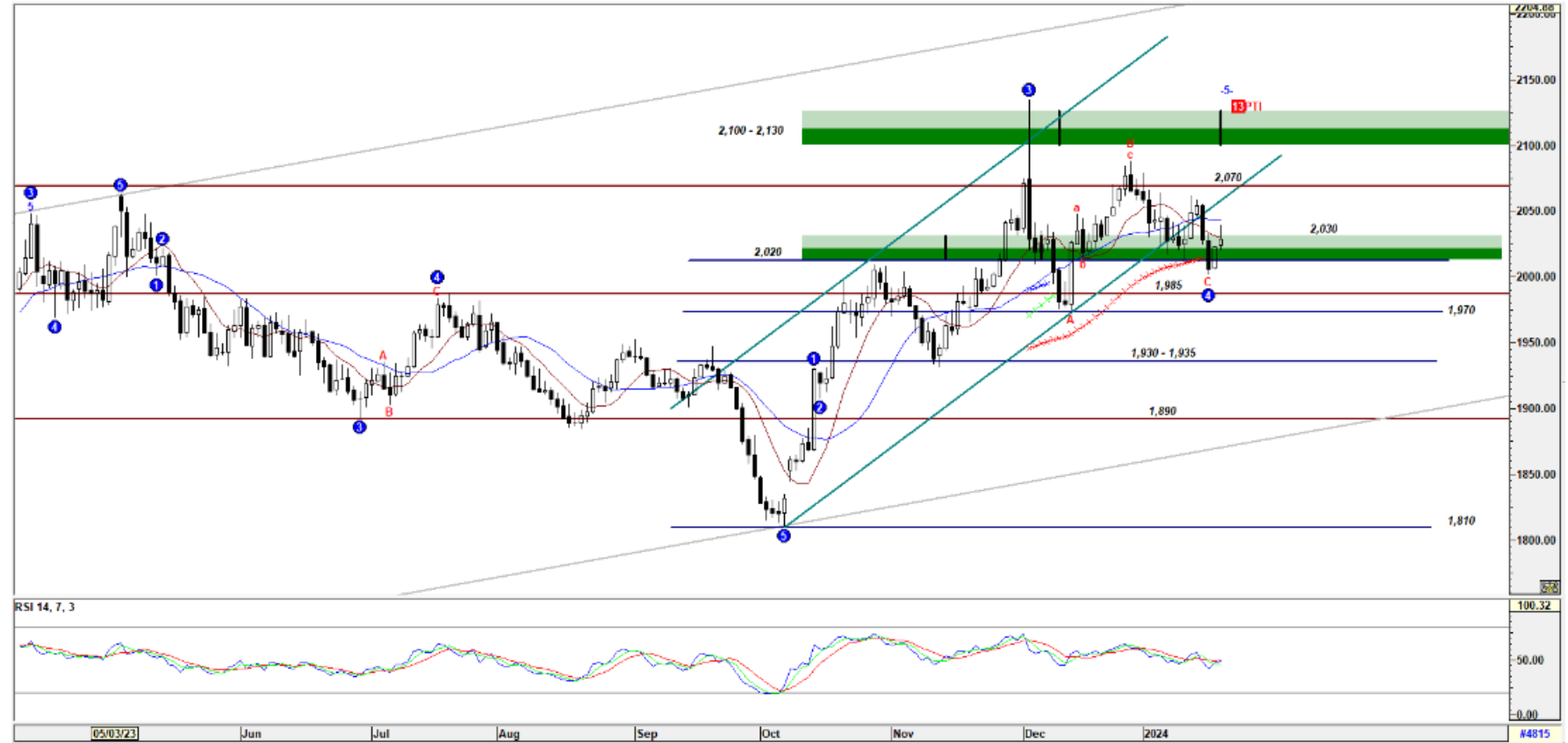
معاملات طلا در هفته گذشته، با قیمت‌های بالاتر از ۲,۰۵۰ دلار شروع شد که دو دلیل (۱) افزایش تقاضا برای طلا به‌عنوان یک دارایی امن و (۲) سنتیمنت بازار مبنی بر کاهش نرخ بهره داشت. با نزدیک شدن به روزهای پایانی هفته، با کاهش تنش در خاورمیانه و اظهارنظرهای هاوکیش توسط اعضای فدرال رزرو، تقاضا برای این فلز کاهش یافت.

سرمایه‌گذاران، وضعیت درگیری‌ها در خاورمیانه را با دقت دنبال می‌کنند، اما از سوی دیگر، تصمیمات بانک‌های مرکزی در مورد نرخ بهره و سیاست پولی، کانون توجهات را به خود اختصاص خواهد داد. در هفته آینده، سه بانک مرکزی تشکیل جلسه خواهند داد. همچنین در روز جمعه، تغییرات ماهانه شاخص هزینه‌های مصرف شخصی در ایالات متحده منتشر خواهد شد که می‌تواند بر وضعیت بازار اثرگذار باشد.

نکات تحلیل

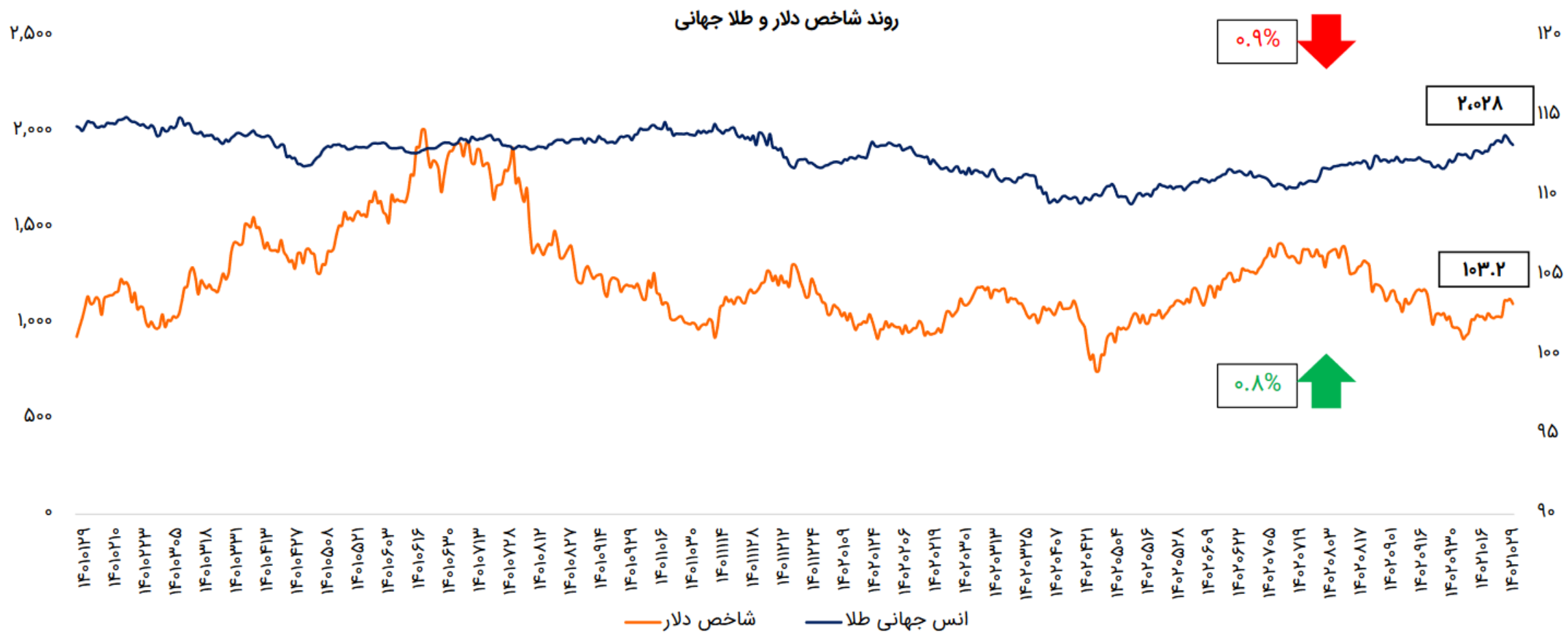
۲,۰۲۹	قیمت فعلی (دلار)
۲,۰۳۰	مقاومت اول (دلار)
۲,۰۷۰	مقاومت دوم (دلار)
۲,۰۲۰	حمایت اول (دلار)
۱,۹۸۵	حمایت دوم (دلار)

- نمودار فوق، نشان دهنده انس طلا در تایم فریم روزانه است؛ مطابق انتظار، قیمت طلا با روندی نزولی در هفته گذشته همراه بود و تا محدوده ۲,۰۳۰ دلار افت داشت. در هفته پیشرو، انتظار می‌رود روند نزولی قیمت طلا تا محدوده ۲,۰۲۰ که حمایت اول آن است ادامه داشته باشد. در صورت شکست این محدوده، هدف دلار در دسترس خواهد بود.

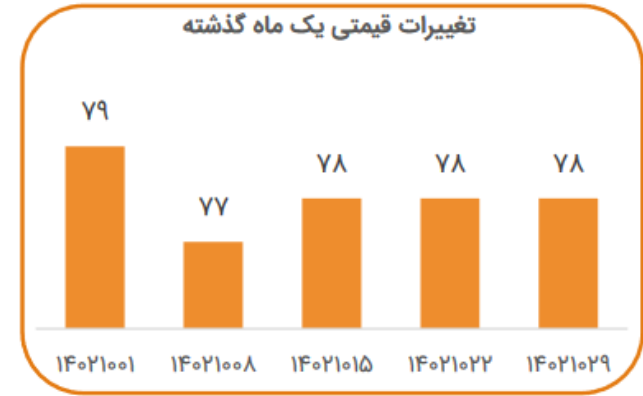
تحلیل بازار جهانی روند اونس طلا و شاخص دلار

▪ شاخص دلار در هفته گذشته تحت تاثیر اظهارات مقام فدرال رزرو علیه کاهش زود بهنگام نرخ بهره در بازار شاهد رشد در مقیاس هفتگی بود.

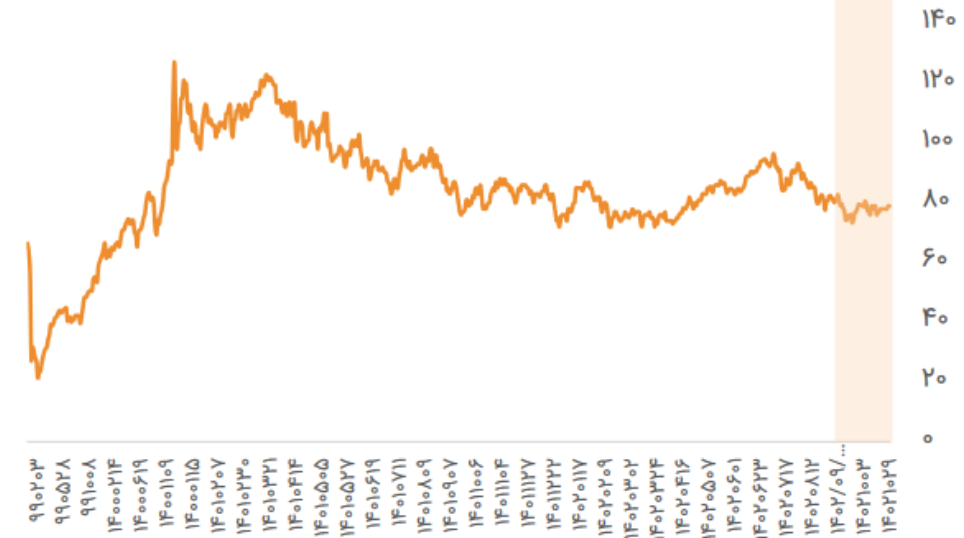

تحلیل بازار جهانی نفت

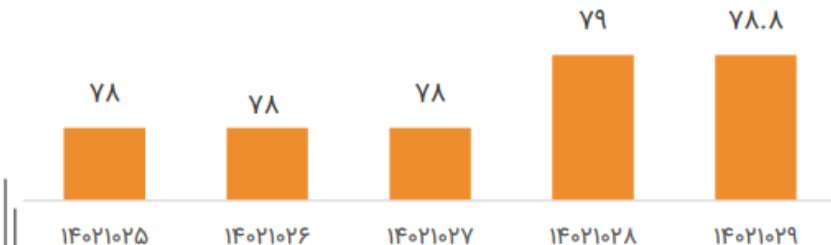
- در هفته گذشته، بهای معاملات نفت برنت در محدوده ۷۸-۷۹ دلار در نوسان بود و نهایتاً در جمعه به ۷۸.۸۳ دلار در هر بشکه رسید. حمایت از تشدید تنش‌ها در **خاورمیانه** و چشم انداز خوش‌بینانه برای تقاضای جهانی نفت، از عوامل موثر در مسیر افزایش هفتگی نفت به شمار می‌آیند. اما قیمت نفت در معاملات روز چهارشنبه بازار **آسیا** تحت تاثیر افزایش قیمت دلار و رشد اقتصادی ضعیف‌تر از حد مطلوب، کاهش روزانه را ثبت نمود.
- علاوه بر این، داده‌های اخیر از EIA **آمریکا** نشان می‌دهد که در هفته گذشته بیش از حد انتظار، کاهش ۲.۵ میلیون بشکه‌ای در ذخایر نفت خام وجود داشته است.
- در بخش تقاضا، **آژانس بین‌المللی انرژی** پیش‌بینی رشد تقاضای نفت در سال ۲۰۲۴ را به ۱.۲۴ میلیون بشکه در روز که ۱۸۰ هزار بشکه در روز افزایش می‌یابد، با اشاره به بهبود رشد اقتصادی و کاهش قیمت‌های نفت خام در سه ماهه چهارم بازبینی کرد. همچنین **اوپک**، پیش‌بینی خود از رشد تقاضای ۲.۲۵ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۲۴ را حفظ کرد و انتظار قوی برای رشد ۱.۸۵ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۲۵ داشت.

نفت برنت

قیمت نفت برنت در یک هفته گذشته

نکات تحلیل

۷۸	قیمت فعلی (دلار)
۷۸	مقاومت اول (دلار)
۸۲	مقاومت دوم (دلار)
۷۶	حمایت اول (دلار)
۷۲	حمایت دوم (دلار)

- نمودار فوق، نشان‌دهنده قیمت نفت در تایم‌فریم روزانه است؛ قیمت نفت برنت در معاملات هفته گذشته، درگیر محدوده مقاومتی ۷۸ - ۸۰ دلار بود و نتوانست از این محدوده عبور کند؛ قیمت نفت هم‌اکنون در محدوده ۷۸ دلار قرار داشته و انتظار می‌رود روند نوسانی قیمت نفت همچنان ادامه دار باشد.

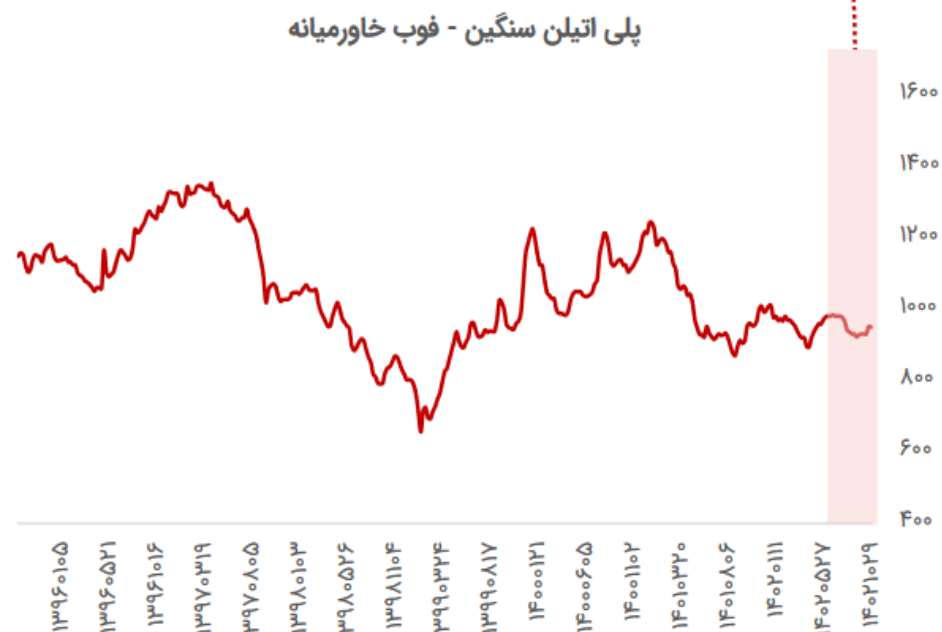
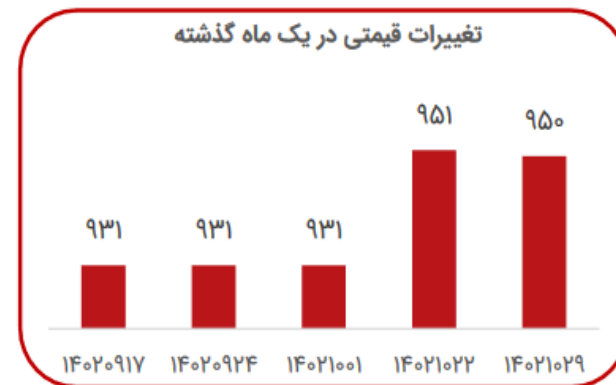
تحلیل بازار جهانی پلی اتیلن

▪ در هفته گذشته در بازار **شرق آسیا**، قیمت پلی اتیلن سنگین به دنبال افزایش تنش‌های دریای سرخ افزایشی بود اما قیمت‌ها در خاورمیانه کاهش یافت. به دلیل نرخ عملیاتی پایین تولید و تقاضا پایین پلی اتیلن حجم معاملات محدود بود. بطور کلی بازار جهانی پلی اتیلن تحت تاثیر اختلالات حمل و نقل دریای سرخ قرار داشت. افزایش هزینه‌های حمل و نقل و کاهش دسترسی به کشتی‌ها در بلند مدت احتمالا بر قیمت پلی‌اتیلن تاثیرگذار خواهد بود.

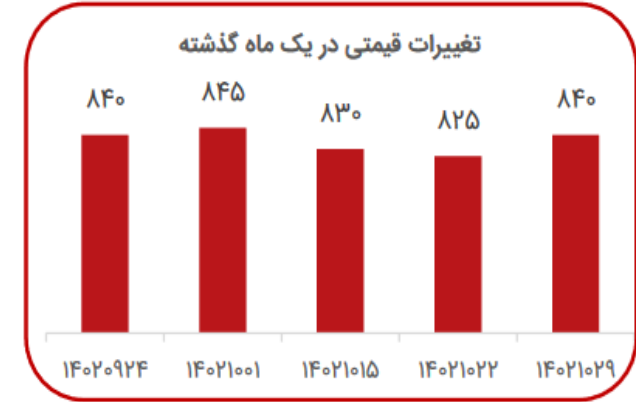
▪ صادرکنندگان رزین **آمریکا** پیامدهای کاهش ترانزیت از طریق کانال پاناما را رصد می‌نمودند که بر تجارت پلی اتیلن نیز تاثیرگذار بود. رزین‌ها و پلاستیک‌ها معمولا ۴۰ درصد ظروف پلاستیکی را تشکیل می‌دهند.

▪ در **هند** به دلیل بهبود تقاضا پلی اتیلن قیمت پلی اتیلن افزایشی بود بطوریکه پس از اجرای گواهینامه استانداردهای BIS، قیمت پلی اتیلن در این منطقه در سطوح قیمتی بالاتری معامله شد. پیش بینی می‌گردد در این منطقه در روزهای آتی به دلیل محدودیت عرضه در بازار داخلی و افزایش تقاضا، پیشنهادات قیمتی پلی اتیلن افزایشی باشد.

▪ در **جنوب شرقی آسیا**، قیمت پلی اتیلن سنگین گرید فیلم با افزایش ۱،۰۳۰ دلار بر تن معامله شد. قیمت پلی‌اتیلن گرید قالب‌گیری دمشی در این منطقه نیز با افزایش، ۱،۰۲۰ دلار بر تن معامله شد. قیمت پلی اتیلن سبک خطی جنوب شرقی آسیا با کاهش، ۹۷۰ دلار بر تن معامله شد. قیمت پلی اتیلن سبک خطی بر مبنای سی‌اف‌ار آسیای شرق دور با کاهش، ۹۵۰ دلار بر تن معامله شد.

تحلیل بازار جهانی پروپیلن

▪ هفته گذشته در بازار آسیا، قیمت پروپیلن به دنبال محدودیت عرضه و نیاز به ذخیره‌سازی انبارها قبل از تعطیلات سال جدید قمری افزایش یافت.

▪ افزایش قیمت معاملات آتی نفت برنت و افزایش قیمت نفت نیز موجب حمایت از بازار پروپیلن شد.

▪ در چین، قیمت پروپیلن با افزایش حدود ۸۴۹ دلار بر تن بر مبنای سی‌اف‌آر معامله شد. همچنین در چین برخی فعالیت‌های ذخیره‌سازی انبارها قبل از تعطیلات سال جدید وجود دارد لذا حجم معاملات هم برای محموله‌های داخلی و وارداتی افزایش یافت.

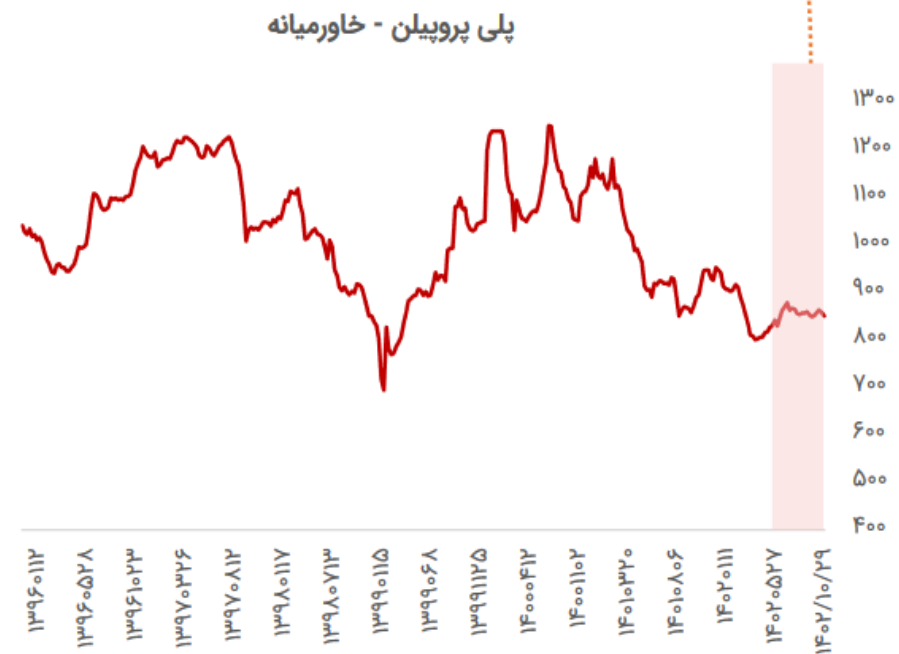
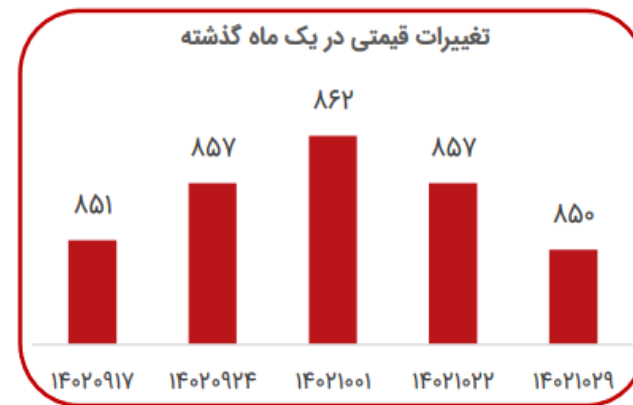
▪ در جنوب شرقی آسیا، تولیدکنندگان پروپیلن با معضلاتی از جمله مشکلات تولید و حمایت بازار پروپیلن در منطقه مواجه هستند.

▪ در تایوان، تقاضا پروپیلن در سطوح مناسبی قرار داشت. برخی از خریداران پروپیلن در این منطقه به دنبال تصمیم تولیدکنندگان مبنی بر کاهش عرضه پروپیلن در ماه ژانویه به دلیل تاخیر در راه‌اندازی مجدد پس از تعمیر و نگهداری اقدام به خرید محموله‌های پروپیلن نمودند. شرکت "CPC" تایوان که تولیدکننده عمده پروپیلن به شمار می‌آید، راه‌اندازی مجدد واحد پروپیلن خود را به دلیل مشکلات فنی به ۲۶ ژانویه به تعویق انداخت. شرکت "LCY Chemical" تایوان نیز خط تولید پلی پروپیلن خود با ظرفیت تولید ۲۵۰،۰۰۰ تن در سال را پس از تعطیلی در ۷ تا ۸ ژانویه مجدداً راه‌اندازی نمود.

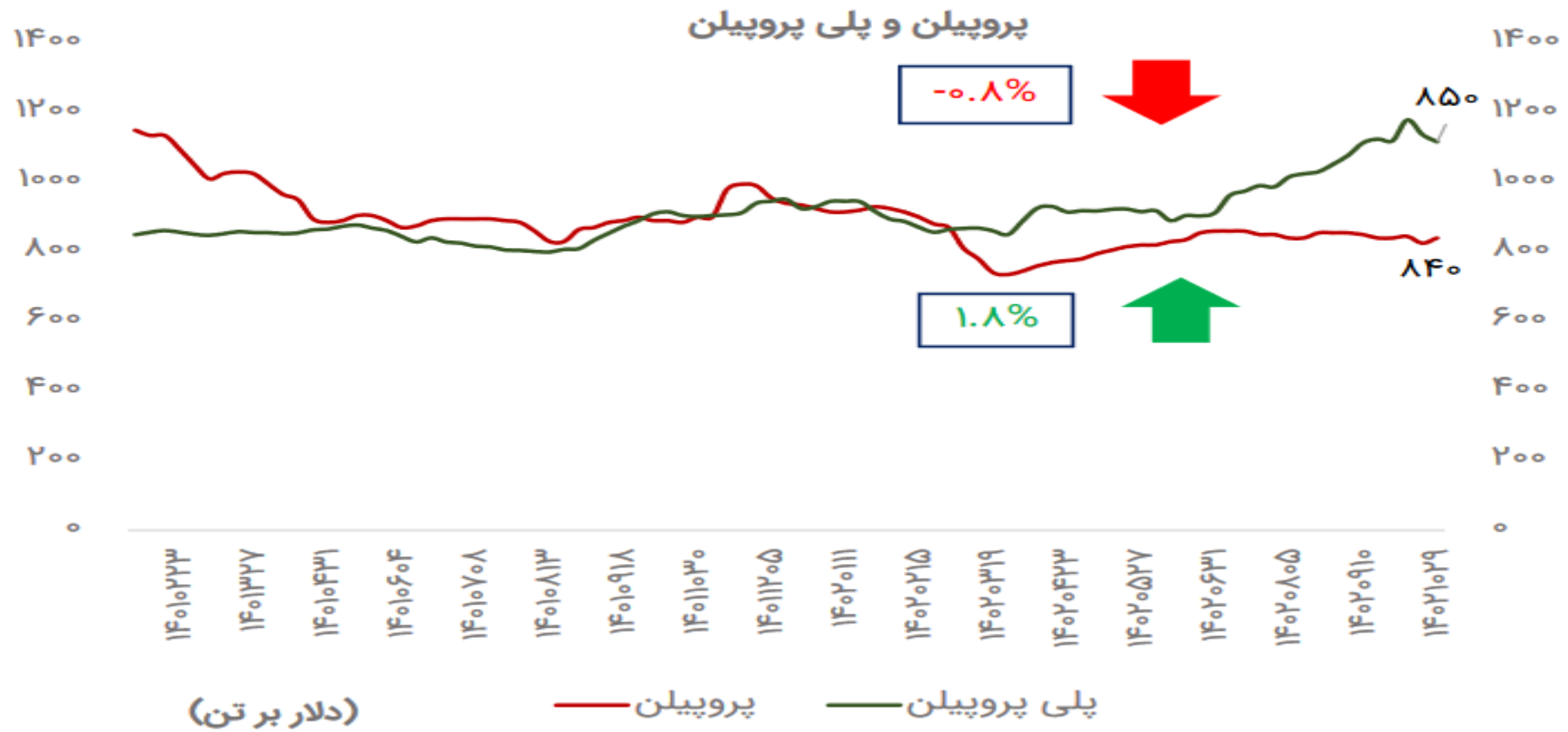

تحلیل بازار جهانی پلی پروپیلن

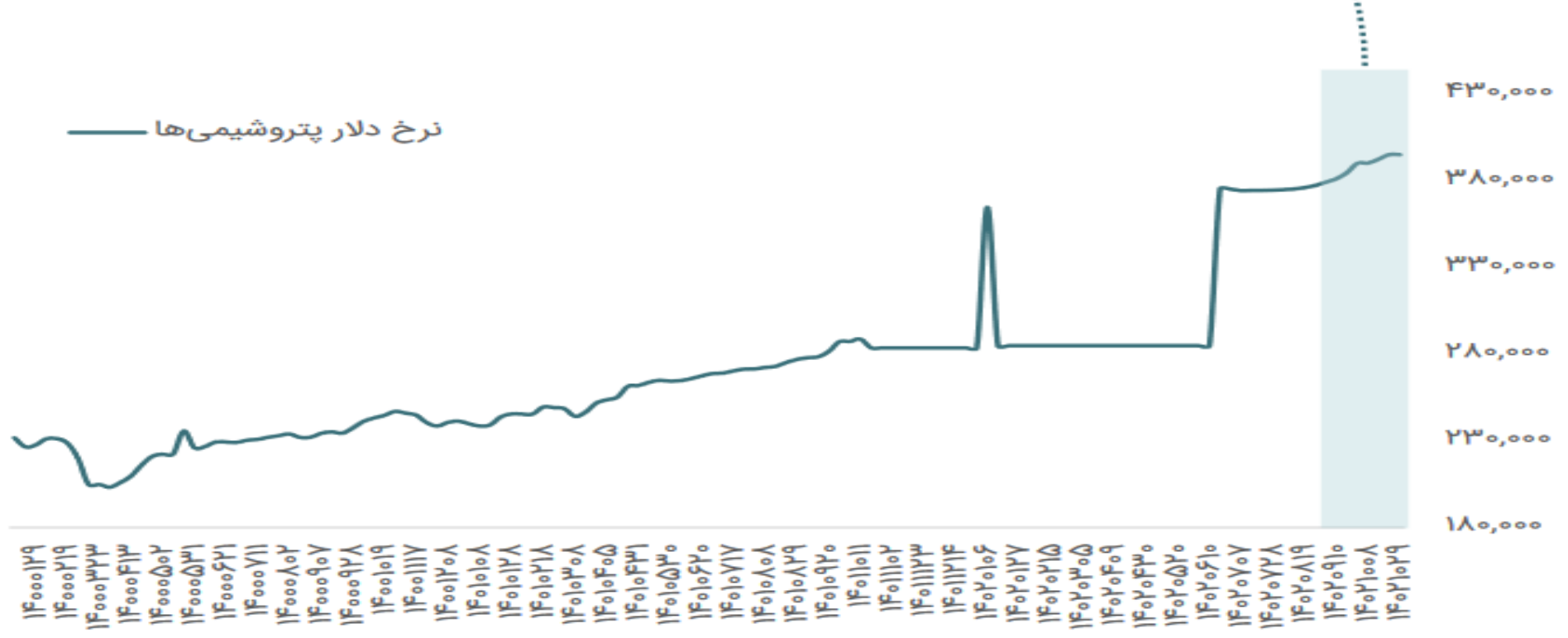
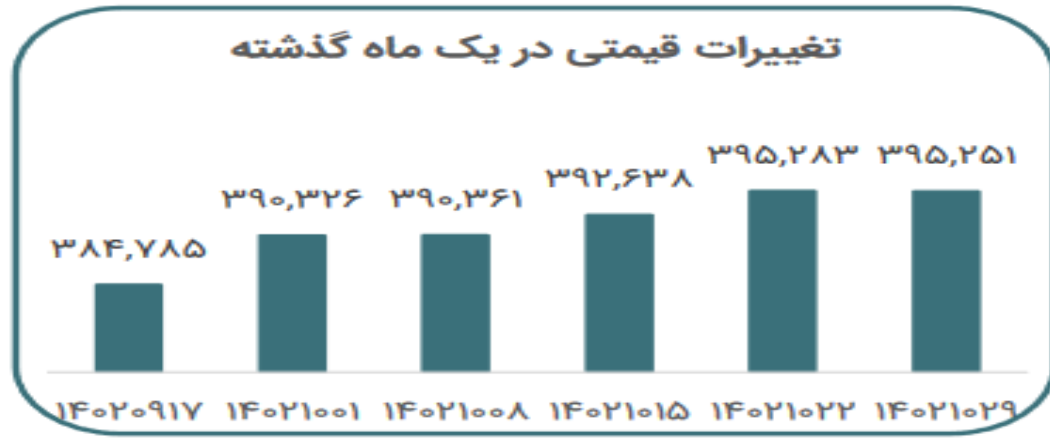
- هفته گذشته بازار پلی پروپیلن منطقه آسیا متفاوت ارزیابی شد، به گونه‌ای که در چین برخی خریداران در حال ذخیره‌سازی انبارهای پلی‌پروپیلن قبل از تعطیلات سال جدید قمری بودند و قیمت قراردادهای آتی پلی‌پروپیلن در این منطقه باثبات بود و قیمت‌های داخلی به دلیل افزایش ذخیره‌سازی انبارهای پلی‌پروپیلن تاحدودی افزایش یافت.
- در سایر مناطق آسیا چشم‌انداز صادرات پلی‌پروپیلن مبهم می‌باشد. پنجره آربیتراژ چین و اندونزی اخیرا بازگشایی شده‌است و در صورت تداوم افزایش قیمت‌های داخلی احتمالا مجددا بسته شود. از آنجایی که سطوح پیشنهادی قیمت پلی‌پروپیلن بر مبنای فوب عمدتاً با قیمت‌های داخلی تعیین می‌گردد، افزایش بیشتر قیمت‌های داخلی چین، موجب غیر رقابتی شدن آن نسبت به سایر مناطق می‌گردد.
- در جنوب شرقی آسیا از آنجایی که مشکلات لجستیکی تاحدودی برطرف شد، قیمت پلی‌پروپیلن در این منطقه تاحدودی افزایش یافت.
- در حوزه شورای همکاری خلیج فارس، ذخیره‌سازی انبارهای پلی‌پروپیلن قبل از ماه رمضان آغاز می‌گردد. در شرق مدیترانه شرایط بازار پلی‌پروپیلن ضعیف بود. در هند ثبات قیمتی پلی پروپیلن موجب کاهش حجم محموله‌های وارداتی با مبدا GCC شد.
- در بازار ترکیه، قیمت نقدی پلی پروپیلن افزایش یافت. سطح عرضه پلی پروپیلن برای گرید فیبر محدود بود. انتظار می‌رود افزایش تقاضا پلی پروپیلن ترکیه در کوتاه مدت ادامه دار باشد.
- انتظار می‌رود حجم معاملات پلی پروپیلن در چین و ویتنام در هفته آینده کاهش یابد. ثبات قیمتی پلی پروپیلن آسیا موجب فشار بر حاشیه سود تولیدکنندگان این منطقه خواهد شد و تاخیر تحویل محموله‌های پلی‌پروپیلن در دریای سرخ احتمالا ادامه دار باشد.

همبستگی محصولات پتروشیمی

نمودار قیمت پایه (دلار) محصولات پتروشیمی بورس کالا

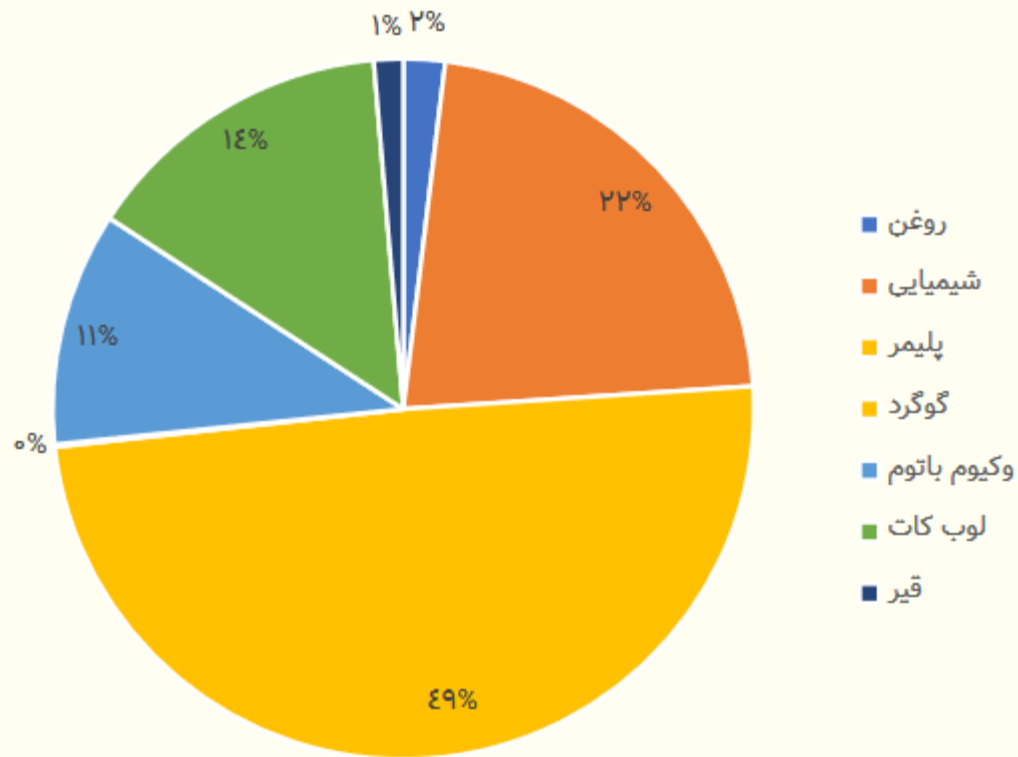

قیمت های جهانی محصولات پتروشیمی

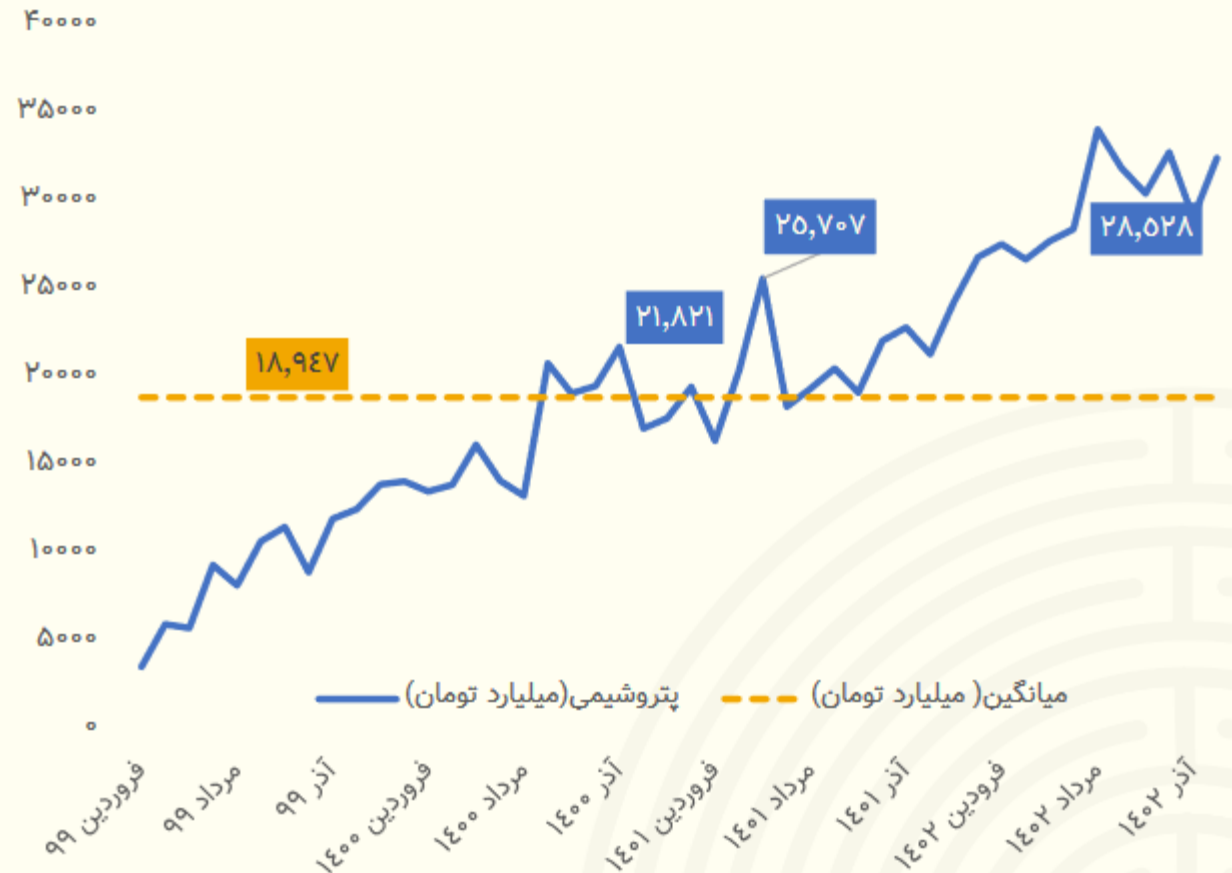
نمادهای تأثیرپذیر	درصد تغییرات هفتگی	دلار / تن	دلار / تن	مرجع قیمت	نام محصول
		۱۴۰۲/۱۰/۲۲	۱۴۰۲/۱۰/۲۹		
ایلام، پارس، آریا و شپترو	۲.۳%	۸۷۰	۸۹۰	CFR جنوب شرقی آسیا	اتیلن
شکبیر، آریا، شارا، ایلام، مارون، پتروشیمی تبریز و جم	۰	۹۵۰	۹۵۰	FOB خلیج فارس	پلی اتیلن سنگین
شکبیر، آریا، شارا، ایلام، مارون، پتروشیمی تبریز، جم	-۰.۶%	۹۴۸	۹۴۲	FOB خلیج فارس	پلی اتیلن سبک خطی
شگویا	۰.۵%	۹۳۰	۹۳۵	FOB جنوب شرقی آسیا	پلی اتیلن ترقتالات (PET)
جم پیلن، جم، شارا، مارون و شکبیر	۰	۸۶۰	۸۶۰	CFR خاور دور	پلی پروپیلن تزریقی
ایلام، پتروشیمی تبریز، جم، جم پیلن، مارون و شارا	۱.۸%	۸۲۵	۸۴۰	CFR چین	پروپیلن

نمودار ارزش معاملات رینگ پتروشیمی

درصد ارزش معاملات پتروشیمی به تفکیک دی ۱۴۰۲

ارزش معاملات رینگ پتروشیمی - میلیارد تومان

پنج مخاطره اقتصاد ۲۰۲۴

اندیشکده آمریکایی بروکینگز در گزارشی با بررسی و پیش‌بینی شرایط اقتصاد جهانی در سال 2024، تلاش کرده است با استناد به آمار و تحقیقات نهادهای معتبر بین‌المللی، تصویر جامع و کاملی از مسیر حرکت اقتصاد جهانی در سال جاری ترسیم کند. بروکینگز همچنین به پنج ریسک و تحول عمده طی سال جاری از جمله افزایش تنش‌های ژئوپلیتیک اشاره کرده است که می‌تواند برخلاف پیش‌بینی‌ها خط سیر اقتصاد را متحول کرده و موجب رکود و کاهش رشد اقتصادی شود.

سال گذشته، اقتصاد جهانی بهتر از انتظارات پیش رفت. به‌رغم شعله کشیدن آتش جنگ در چند منطقه از جهان، تورم فزاینده و افزایش بی‌سابقه نرخ بهره طی 40 سال گذشته، اقتصاد جهانی رکود چشمگیری را تجربه نکرد. در واقع، رشد اقتصاد جهانی فقط کندتر شد. این تحول قابل‌توجه نشان داد که اقتصاد جهانی به شکلی که هنوز شاید نسبت به درک آن ناتوان باشیم، انعطاف‌پذیرتر شده است. با این حال، اشتباه است که تصور کنیم خطر از بین رفته است. طبق جدیدترین گزارش بانک جهانی، با عنوان «چشم‌انداز اقتصادی جهان»، پیش‌بینی می‌شود رشد اقتصاد جهان در سال جاری به 2.4 درصد کاهش یافته و سال آینده با رشد اندک، به رقم 2.7 درصد برسد.

اگر اجتناب از وقوع رکود جهانی اولویت محسوب شود، چنین شرایطی می‌تواند بهانه‌ای برای ابراز شادمانی و خرسندی فراهم کند. با این حال، این تنها مسکنی زودگذر و جزئی خواهد بود. پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد میزان کنونی رشد اقتصادی جهان نیروی لازم برای دستیابی به اهداف توسعه پایدار تا پایان دهه حاضر را تامین نمی‌کند. در واقع باید گفت نیمه اول دهه جاری ضعیف‌ترین دوره رشد اقتصاد جهانی بوده است که دست‌کم در 30 سال اخیر به ثبت رسیده است. در حال حاضر، پیش‌بینی‌های کوتاه‌مدت بروکینگز نشان می‌دهد «فرود نرم» اقتصاد (به معنای اجتناب از وقوع رکود شدید با وجود مهار تورم) محتمل به نظر می‌رسد. اما باید مراقب تغییر جهت وزش باد نیز بود، چرا که حداقل پنج ریسک عمده وجود دارند که می‌توانند اقتصاد جهانی را با مخاطره مواجه کنند.

• تنش‌های ژئوپلیتیک

تنش‌های ژئوپلیتیک یکی از مهم‌ترین ریسک‌هایی است که اقتصاد جهانی با آنها مواجه است. اکنون جنگ در دو منطقه از جهان که برای تامین غذا و انرژی اهمیت کلیدی دارند، در جریان است. این دو منطقه عبارتند از اروپای شرقی و خاورمیانه. تشدید درگیری‌ها در خاورمیانه می‌تواند بازارهای انرژی را به سوی یک «قلمروی ناشناخته» سوق دهد، زیرا حدود 30 درصد نفت جهان در این منطقه تولید می‌شود. به‌علاوه حملات اخیر در دریای سرخ، حمل‌ونقل دریایی از طریق کانال سوئز (که مسیر عبور 30 درصد از ترافیک حمل جهانی کانتینری است) را مختل کرده است. تنش‌های ژئوپلیتیک با افزایش نااطمینانی‌ها به امنیت سرمایه‌گذاری و رشد اقتصادی لطمه می‌زند. درگیری‌ها و جنگ‌ها همچنین با آثار تورمی بالقوه، ظرفیت عرضه جهانی را کاهش می‌دهند. انتظار می‌رود در سال جاری، قیمت نفت کاهش یابد. با این حال، اگر درگیری‌ها در خاورمیانه تشدید شود، قیمت هر بشکه نفت می‌تواند تا 30 درصد بیشتر از برآوردهای اولیه یعنی 81 دلار در هر بشکه برای سال 2024 افزایش یابد. چنین سناریویی می‌تواند منجر به تحریک تورم جهانی و کاهش رشد اقتصاد جهان به میزان 0.2 واحد درصد شود.

• رکود اقتصادی چین

انتظار می‌رود اقتصاد چین در سال جاری با رشد 4.5 درصدی، کندترین میزان رشد خود از سال 1990، خارج از دوره شیوع همه‌گیری کووید، را تجربه کند. این شرایط احتمالاً به بسیاری از اقتصادهای پیشرفته و در حال توسعه که به تجارت با چین وابسته هستند، آسیب می‌رساند. باید گفت افت عمیق‌تر رشد اقتصادی در چین، آثار شدیدتری در پی خواهد داشت. در پایان سال 2021، چین به طور تقریبی، مقصد 20 درصد از کل صادرات کالا از اقتصادهای در حال توسعه بود. چین همچنین، به منشا بسیار مهم تقاضا برای کالاها، به‌ویژه کالاهایی که به منظور گذار به انرژی سبز نقش اساسی دارند، بدل شده است. پیش‌بینی بروکینگز در مورد رشد چین حاکی از وجود ریسک‌های نزولی، به ویژه ریسک‌های مربوط به رکود در بخش املاک و مستغلات این کشور است. اگر رشد چین در سال 2024 یک واحد درصد کندتر از حد انتظار باشد، رشد جهانی ممکن است حدود 0.2 واحد درصد کمتر شود. این اتفاق آسیب‌های چشمگیری به اقتصادهای در حال توسعه و صادرکننده کالا وارد خواهد کرد.

● فشار مالی فزاینده

اینکه شدیدترین افزایش نرخ بهره جهانی طی 40 سال گذشته تاکنون موجب بروز آسیب‌هایی که در دهه 1980 شاهد بودیم نشده است، شایان توجه است. نرخ بهره سیاستی احتمالاً امسال کاهش خواهد یافت، اما ممکن است این کاهش برای برخی کشورها به اندازه کافی سریع نباشد. پس از منفی ماندن برای مدت طولانی، نرخ‌های بهره واقعی جهانی (نرخ‌های اسمی تعدیل‌شده با تورم) اکنون مثبت هستند و احتمالاً در آینده قابل‌نزدیک نیز بالا خواهند ماند. چشم‌انداز رشد ضعیف اقتصادی، به معنای ادامه شرایط پرفشار برای اقتصادهای در حال توسعه با رتبه اعتباری ضعیف است.

در پایان سال 2023، شمار اقتصادهای در حال توسعه که دچار مشکل بدهی بودند در بالاترین سطح خود از سال 2000 قرار داشت. ترکیبی از رشد ضعیف، نرخ بهره واقعی بالا و سطوح بالای بدهی دولتی می‌تواند بازپرداخت بدهی در اقتصادهای در حال توسعه و در معرض آسیب را دشوارتر کند و شمار بیشتری از آنها را در معرض «استرس مالی» قرار دهد. تشدید فشارهای مالی در اقتصادهای در حال توسعه، می‌تواند رشد جهانی را تا حدود 0.2 واحد درصد در سال جاری کاهش دهد. همچنین چنین شرایطی می‌تواند رشد اقتصادهای در حال توسعه را 0.6 واحد درصد تقلیل دهد.

● چندپارگی تجارت جهانی

در سال گذشته سیاست‌های محدودکننده تجارت به شدت افزایش یافت. ممکن است محدودیت‌های تجاری و «دوست‌سپاری» و «نزدیک‌سپاری» به‌عنوان پاسخ‌های سیاسی منطقی به نگرانی‌های امنیت ملی به نظر برسند. با این حال، چنین سیاست‌هایی می‌توانند جهش دوباره تجارت جهانی را که بسیار ضروری است به تعویق بیندازند. در سال 2023، رشد تجارت جهانی در مجموع 0.2 درصد بود، که ضعیف‌ترین عملکرد خارج از دوره‌های رکود جهانی طی 50 سال گذشته محسوب می‌شود. انتظار می‌رود رشد تجارت جهانی در سال جاری بهبود یابد، اما این رشد تنها نصف میانگین دهه قبل از همه‌گیری کرونا خواهد بود. برخی از کسب‌وکارها در اقتصادهای پیشرفته در حال جدا کردن خود از زنجیره‌های ارزش جهانی هستند و سرمایه‌گذاری را به جای آن به سمت زنجیره‌های تامین داخلی یا منطقه‌ای هدایت می‌کنند. چنین روندی برای اقتصادهای در حال توسعه که تجارت برای آنها عامل کلیدی برای بهبود بهره‌وری و استانداردهای زندگی بوده است، نشانه خوبی نیست.

• تغییرات اقلیمی

بحران در خاورمیانه یک گلوگاه کلیدی برای تجارت جهانی را محدود کرده است. تغییرات آب‌وهوایی گلوگاه دیگری را تحت فشار قرار داده است. به دلیل کاهش سطح آب در کانال پاناما در اثر خشکسالی، تعداد کشتی‌هایی که از این کانال عبور می‌کنند طی سال گذشته به میزان قابل‌توجهی کاهش یافته است. این امر نشان‌دهنده آن است که تغییرات آب‌وهوایی از یک ریسک میان‌مدت به یک ریسک کوتاه‌مدت تبدیل شده است. سال 2023 گرم‌ترین سال ثبت‌شده کره زمین بوده است. مجموعه‌ای از خشکسالی‌ها، سیل‌ها و آتش‌سوزی‌ها نیز اثرات تغییرات آب‌وهوایی در سراسر جهان را بیشتر نمایان کردند. تغییرات آب‌وهوایی هزینه بلایای طبیعی را افزایش می‌دهد که منجر به کاهش رشد اقتصادی، تشدید فقر و کاهش بهره‌وری در بخش کشاورزی می‌شود. آسیب‌ها مرتبط با تغییرات آب‌وهوایی، در سال جاری و سال آینده، سایه بلندی بر اقتصاد جهانی خواهد افکند. هر یک از این مخاطرات می‌تواند ریسک‌های دیگر را تقویت کند. تشدید درگیری‌ها می‌تواند باعث افزایش قیمت نفت و بروز بحران مالی در برخی کشورها شود.

برنامه‌ریزی از همه کنشگران عرصه اقتصاد سلب شده است

محمود نجفی‌عرب، رئیس اتاق بازرگانی تهران در صفحه اینستاگرام خود نوشت: آسمان همه جای جهان یک رنگ نیست. جایی از آسمان گلوله می‌بارد، در گوشه دیگری از جهان آسمان آفتابی است و مردم به تماشای آن می‌نشینند، در شهر دیگری مثل همین تهران چنان آلودگی فراگیر است که اصلاً آسمان پیدا نیست.

طی چند ماه اخیر و با آغاز نبرد غزه، وضعیت جهان به هم‌ریخته و خیلی از معادلات جهانی امکان روند سنجی و پیش‌بینی پذیری را از دست داده‌اند. بخصوص طی چند هفته اخیر و با آغاز منازعات تازه در خلیج فارس، بازهم وضعیت پیچیده‌تر از قبل شده است.

این در حالی است که پیش‌بینی روندها از نیازهای اولیه فعالان اقتصادی و صاحبان کسب‌وکارها به شمار می‌آید.

البته در اقتصاد ایران نه پس از تحولات اخیر که از سال‌ها و بلکه ده‌ها قبل امکان برنامه‌ریزی از همه کنشگران عرصه اقتصاد سلب شده است. رفتارهای سلیقه‌ای، بروز و ظهور بحران‌های پیش‌بینی‌نشده، نا ترازهای گوناگون مانند نا ترازهای برق و گاز، بحران شبکه بانکی و تحریم‌های خارجی همگی منظومه اقتصادی پیش‌بینی‌ناپذیری برای ایران ساخته است.

با این وجود هنوز حداقل‌های وجود دارد که شاید بتوان با مطالعه آن‌ها تا حدی از روندهای آینده مطلع شد. به‌طور خاص موسسه اکونومیست هم‌زمان با آغاز سال جدید میلادی، مجلدی از پیش‌بینی وضعیت آینده اقتصاد جهان ارائه می‌کند که در بسیاری مواقع دقیق و کاربردی است. اکونومیست یک قرن است که به این کار می‌پردازد.

از جمله نکات قابل توجه پیش‌بینی‌های اکونومیست این است که در سال جدید میلادی میزان اتکای جهان به انرژی‌های پاک را رو به افزایش می‌داند. در حال حاضر تنها ۱۱ درصد از انرژی موردنیاز از این طریق تأمین می‌شود. پیش‌بینی دیگر مربوط به قیمت نفت است که برای ایران اهمیت زیادی دارد. اکونومیست نوشته است به دلیل موضوعات سیاسی و منازعات منطقه خلیج فارس قیمت نفت خام افزایش می‌یابد ولی به دلیل رشد تولید عربستان، این رشد قیمت به‌سرعت خنثی خواهد شد.

در مورد دیگری اکونومیست پیش‌بینی کرده که تولید خودروهای برقی در جهان با افزایش سرمایه‌گذاری دولت‌ها بیشتر شود و البته تأکید کرده که نیمی از این تولیدات مربوط به چین خواهد بود. ضمن آنکه در مورد اقتصاد چین پیش‌بینی شده که همچنان رکود در اقتصاد این کشور باقی می‌ماند. نکته قبل توجه اینکه اکونومیست میزان تورم جهانی را نزولی پیش‌بینی کرده ولی هم‌زمان تورم آینده ایران را فزاینده دانسته است. همین روند در مورد میزان مصرف هم وجود دارد که پیش‌بینی شده میزان مصرف در کشورهای توسعه‌یافته افزایش می‌یابد ولی در ایران به دلیل فشارهای تورمی از مصرف کاسته می‌شود. نکته قابل توجه این پیش‌بینی‌ها در مورد آینده خاورمیانه است که طبق مطالعات اکونومیست از پس بحران‌های اخیر و جنگ‌های تازه، صلحی بزرگ در خاورمیانه رقم می‌خورد. امید آنکه این آخرین پیش‌بینی محقق شود.

منطقه و ایران به صلح، ثبات و توسعه نیاز دارند. / اکسپورتنا

❖ اختلال در دریای سرخ، تورم جهانی را افزایش می دهد

❖ به گزارش نیویورک تایمز، «جی پی.مورگان چیز» روز پنجشنبه تخمین زد که در صورت ادامه اختلالات حمل و نقل در دریای سرخ، قیمت کالاها در سراسر جهان در نیمه اول سال جاری ۰,۷ درصد افزایش خواهد یافت.

❖ به گفته کارشناسان این می تواند تورم را در سال ۲۰۲۴ بدتر کند.

❖ در دو هفته اول ژانویه امسال حدود ۱۵۰ کشتی از کانال سوئز که در انتهای شمال غربی دریای سرخ قرار دارد عبور کردند.

بر اساس یک پلتفرم داده های دریایی این رقم از بیش از ۴۰۰ مورد در همان زمان در سال گذشته، کاهش یافته است.

❖ کشتی ها در حال حاضر از یکی از مهمترین مسیرهای کشتیرانی جهان، دریای سرخ اجتناب می کنند، جایی که ماههاست ارتش یمن با هواپیماهای بدون سرنشین و موشک به

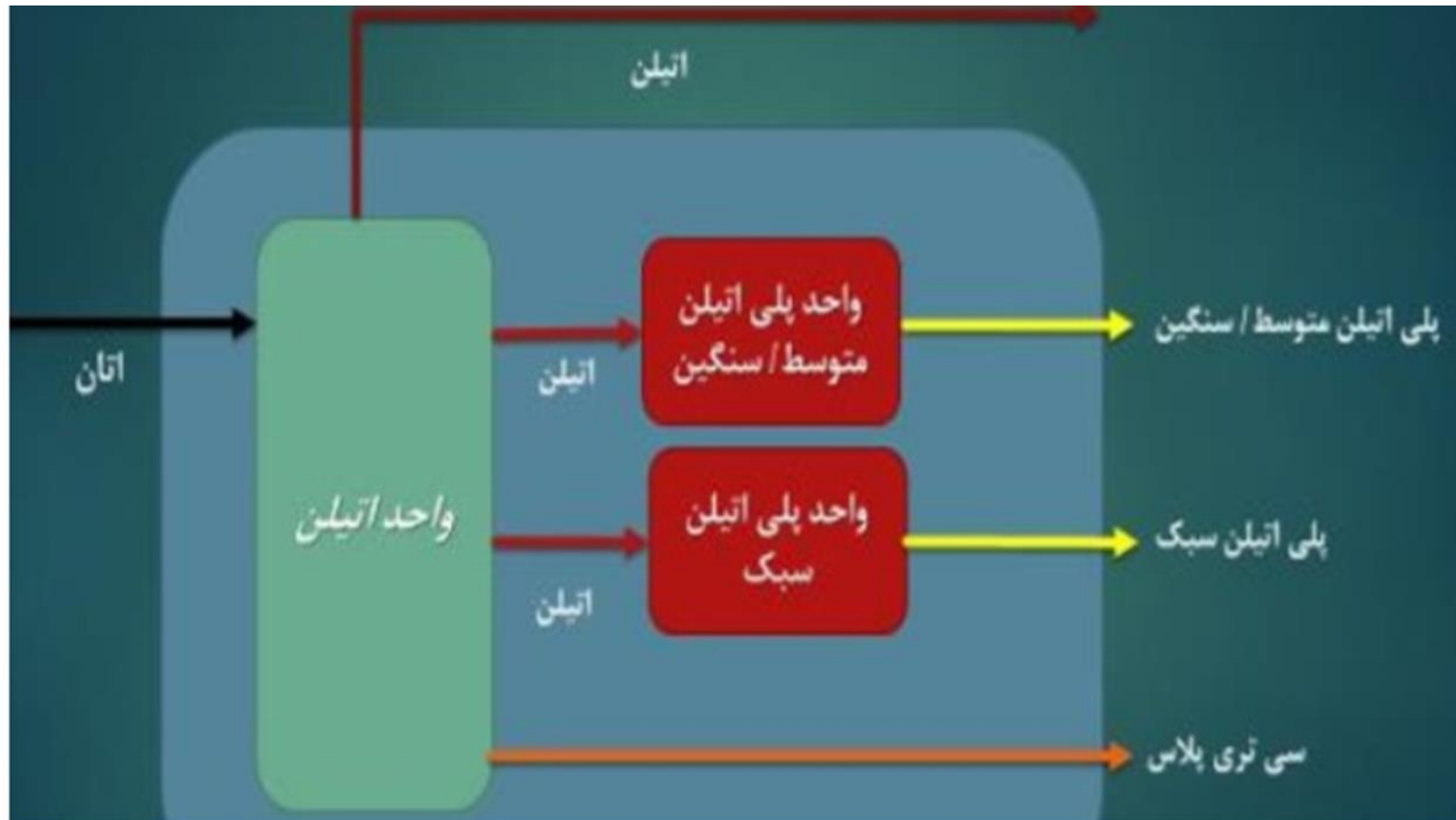
کشتی ها حمله کرده اند. یمن گفته است که کشتی هایی که به سمت سرزمین های اشغالی می روند یا برای آمریکا و انگلیس هستند، مورد هدف قرار خواهد داد و آنها را در زمره

کشتی های دشمن قلمداد می کند.

سیاست‌های آسیب‌زننده به تولید

- ◆ علیرضا کلاهی، عضو هیات نمایندگان اتاق تهران: قیمت‌گذاری دستوری و ارزش ۲۸ هزار ۵۰۰ تومانی یک عدم تعادل را در کشور ایجاد کرده و تقاضای کاذبی را در قسمت‌های مختلف به وجود آورده است. این مساله هم به تولید ضربه خواهد زد و نهایتاً باعث افت تولید، کاهش اشتغال، افزایش قیمت‌ها و یک تورم بیشتر از پیش خواهد شد و به صادرات شفاف هم ضربه خواهد زد.
- ◆ نهایتاً از این شرایط دلال و سوداگر منتفع می‌شود و دلال‌ها با پروانه شرکت‌هایی که فعال نیستند، وارد بورس کالا می‌شوند تا انتفاع لحظه‌ای ببرند و در حوزه صادرات هم به دلیل الزامات برون‌سپاری ارزی، کالا در نهایت قاچاق خواهد شد و صادرکنندگان مجهول‌الهویه با کارت‌های اجاره‌ای سبب خواهند شد، مواد اولیه‌ای که باید در زنجیره تولید قرار بگیرد، صادر شود. هم صنایع ایران از استفاده از مواد اولیه محروم شوند و هم رقبای منطقه‌ای مانند ترکیه با اموال اولیه قاچاق که زیر قیمت به آنها فروخته می‌شود، بازارهای صادراتی را از ما می‌گیرند.
- ◆ افت بهای صادراتی کالاهای ما نگران‌کننده است. متأسفانه در هر رشته‌ای بهای کالای صادراتی در ایران، به مراتب از همان کالایی که در آن رشته‌ها وارد می‌کنیم پایین‌تر است. محدود شدن کالاهای صادراتی کشور به چند دسته محدود و محدود شدن کشورهای هدف به چند کشور مشخص، هم ما را در مقابل نوسانات بازار جهانی آسیب‌پذیر می‌کند و هم در مقابل تصمیمات سیاسی آن بازارهای هدف و هم در مقابل تحریم‌ها.
- ◆ قانون پیش‌بینی کرده یک درصد از مالیات ارزش افزوده که سهم شهرداری‌هاست به شهرکی پرداخت شود که واحد صنعتی پرداخت‌کننده مالیات بر ارزش افزوده در آن شهرک قرار دارد. اما با مخالفت‌های وزارت کشور این قانون اجرا نمی‌شود.
- ◆ شهرداری‌ها هم در عمل هیچ خدماتی به این شهرک‌ها نمی‌دهند و هیات‌مدیره شهرک‌ها در عمل وظیفه شهرداری‌ها را برای ارائه خدمات انجام می‌دهند. اما تأمین هزینه این خدمات از محل شارژ دریافتی از واحدهای صنعتی غیرممکن است و این موضوع شهرک‌ها را در وضعیت بسیار بدی قرار داده است.
- ◆ این مشکل در تمام رشته‌های صنعتی وجود دارد. هزینه‌های شرکت‌ها با دلار آزاد ۵۰ تا ۵۵ هزار تومان تأمین می‌شود و دولت انتظار دارد این شرکت‌ها، ارزش حاصل از صادرات خود را با قیمت‌های پایین‌تر در سامانه عرضه کنند. خواسته ما این است که بخش خصوصی واقعی از اعمال سیاست رفع تعهد ارزی مستثنی شود.
- ◆ حاشیه سود بخش خصوصی در صادرات، کمتر از ۱۰ درصد است و ما برای تأمین هزینه‌های خود ناگزیر به بازگرداندن ارزش حاصل از صادرات هستیم. اما خواسته ما این است که به قیمت مناسب و بدون زیان آن را برگردانیم. /تعادل

نتیجه گیری : براساس آمار و ارقام بازارهای جهانی قیمت مواد های اولیه در حال افزایش با شیب خیلی کم می باشند(بحران های پیش بینی نشده و افزایش قیمت نفت و تنش های منطقه ای) ولیکن در داخل کشور براساس آمار و ارقام و تحلیلهای صورت گرفته شده شاهد تغییر قیمت دلار و تورم قیمتی و حتی شاهد رکود خرید و فروش کالایی خواهیم بود.(تصمیمات سیاسی ، تحریم ها ، افزایش مالیات و عدم حمایت واحد های تولیدی در بودجه ۱۴۰۳)